

FILOZOFICKÁ FAKULTA

Univerzita Karlova

Ústav Asijských studií

Posudek vedoucího diplomové práce

Student: Bc. Jana Dukátová

Specializace: koreanistika

Název práce: Translatologická analýza překladu korejského románu Vegetariánka do češtiny se zaměřením na řeč postav

Vedoucí práce: Tomáš Horák, Ph.D.

Oponent: Mgr. Vladislava Mazaná

Ve své práci se řešitelka zabývá translatologickou analýzou překladu moderního korejského románu Vegetariánka do češtiny. Tím že se zaměřuje na řeč postav, dotýká se současně hned několika různých problémů na pomezí translatologie, obecné lingvistiky, pragmatiky, stylistiky či literární vědy. Jinými slovy se kromě translatologických otázek spojených s převodem literárního díla do jazykově a kulturně odlišného prostředí, potýká též s otázkou vztahu mluveného a psaného jazyka, stylistickou adekvátností, prostředky vyjádření řeči postav v literárním díle atd. Zvláštní pozornost si v této souvislosti zaslouží fakt, že velká část informací, zvláště těch spojených s emoční složkou výpovědi, komunikovaných v běžném dialogu pomocí celé škály jazykových a mimojazykových prostředků není v psané podobě zachycena a autor/překladatel musí použít jiné prostředky, jak pomoci čtenáři rekonstruovat zamýšlenou fiktivní realitu. Z hlediska teorie i praxe překladu je tedy bylo zajímavé sledovat, jaké prostředky používá autor a jaké překladatel, jaká jsou systémová omezení výchozího a cílového jazyka apod.

Z důvodu mezioborovosti zvoleného tématu a způsobu jeho zpracování bylo třeba v rámci teoretického úvodu nastudovat různorodější relevantní literaturu, což se řešitelce dle mého soudu podařilo uspokojivým způsobem. Metodický přístup rozdělila do tří oblastí – teorie překladu, prostředky mluvené češtiny a korejštiny a řeč postav, kdy ke každé oblasti nastudovala vhodnou základní literaturu v přiměřeném rozsahu a udělala z ní srozumitelný přehled. Zajímavý je například uváděný koncept dělicího kritéria „mluveného“ a „psaného“ jazyka, založeného na časoprostorových podmínkách a záměrnosti (intenci) komunikace, nikoliv na použitém médiu. Tento přístup je sice nosnější např. pro popis mobilní a internetové komunikace, kdy se psaná forma může vyznačovat (a v reálu hojně vyznačuje) příznaky mluveného stylu, ale v omezené míře je relevantní i pro psané dialogy literárních postav. Každopádně teoretický úvod svědčí o tom, že autorka práce si přinejmenším v základních rysech dobře uvědomuje úskalí zobrazení fiktivní skutečnosti literárním jazykem a převodem do jazyka jiného. Snad jedinou připomínkou je to, že z pohledu čtenáře chybí lepší „přemostění“ mezi jednotlivými kapitolami úvodu, které tak v práci fungují jako téměř samostatné moduly, přičemž v praktické části je využit převážně jen modul první, obecně translatologický.

V praktické části se řešitelka soustředí především na formální a obsahovou stránku srovnávaných textů, menší pozornost věnuje stylu, který ale patří k těm obtížnějším aspektům výstavby a překladu literárních dialogů, pokud mají vyznít autenticky (viz např. citace o překladu nespisovnosti na str. 67/8). Z hlediska hovorovosti

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Ústav Asijských studií

působí např. některé pasáže poněkud nepřírozeně až neadekvátně dané situaci, což mohlo být předmětem zajímavé analýzy. Obecně řešitelka popisuje překladatelčiny přístupy, komentuje je, ale snad z přílišné opatrnosti se téměř nepouští do hodnocení překladatelských řešení a výsledného efektu, což je škoda. Hodnocení „kvality“ překladu se vyhýbá programově, ale mohla alespoň z vlastního hlediska posoudit vhodnost použitého vyjádření v daném kontextu s případným naznačením alternativních variant, jako to dělá např. na str. 155. Překládání je z velké části otázkou volby a výběru z dostupných prostředků a pokud je hodnocení konstruktivní v tom smyslu, že uvádí různé jiné způsoby řešení a poukazuje jejich výhody a nevýhody, může být inspirativní i pro samotného překladatele. V analyzovaných pasážích na řadě míst dochází v překladu k významovým odchylkám a posunům, popř. k jinému vyznění a je zcela legitimní se ptát, nakolik jsou tato řešení ospravedlnitelná atd.

Celkově je ale práce napsaná velmi dobře, jak po formální, tak po obsahové stránce. Propojením různých translátologických, jazykovědných a literárně vědních přístupů ukazuje nové možnosti, jakým způsobem pohlížet na překladatelský proces a jak analyzovat jeho výsledky. Proto ji bez výhrad doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení **výborně**.

V Zelenči, dne 18. 08. 2020